

Да ли ће евро остати „валута-сироче“?

Десетогодишњи јубилеј европске валуте изазвао је низ нових изјава о перспективи њене будућности. Председник „еврогрупе“ (министри финансија еврозоне) Жан-Клод Јункер рекао је: „Евро ће преживети све нас.“ Украјински економиста Анатолије Галчински додаје: „Евро ће остати, али као `валута-сироче`, јер нема обавезан атрибут – националну економију као основу.“

Време ће показати ко је у праву. А оно неумитно тече и ближи се црта иза које напори валутног савеза могу бити недовољни за извлачење из дужничке мочваре чак и таквих „слабића“ као што је Грчка. Још један знак за узбуну дала је (баш поводом рођења евра!) „озлоглашена агенција Standard & Poor’s. Она је смањила рејтинг Грчке до нивоа „банкрот по избору“ и погоршала га је на „негативну“ прогнозу дугорочног рејтинга Европског фонда за финансијску стабилност (EFSF).

Стручњаци из еврозоне који су већ навикли на лоше вести одмахују главом. Наводно, ништа од тога није битно. А шта јесте? Питање упућујемо финансијском аналитичару, саветнику министра за економски развој Русије Евгенију Надоршину:

- Овакав рејтинг Грчке ништа не мења. Ионако је јасно: она је потпуно неликвидна, чак и после реструктуризације дуга. Ситуација може постати претећа ако се даљи останак Грчке у еврозони покаже као најгора од свих варијанти. Али, оставимо за тренутак по страни грчку „болну тему“ и размислимо: зашто је управо Европа главни болесник светске економије? Питање је суштинско. Од тачног одговора на њега зависиће будућност евра. Немачка верзија о неодговорној буџетској политици низа земаља је, наравно, тачна, али није исцрпна. Главна грешка је, убеђен сам, у томе што нема институције која би интеграционо завршила валутни савез до нечега што личи на потпуну државу. Такав регулатор не постоји. И ево, две године гледамо бесконачне

хитне састанке, час Меркел и Саркози, час министара финансија, час шефова држава еврозоне... Проблем постоји и множи се број незадовољних, већ се чују гласови о повратку на националне валуте. Једном речју, хитно је потребан механизам који би аутоматски деловао у кризним ситуацијама. Ако он буде пронађен, евро ће моћи да постоји још дуги низ деценија као јака, поуздана и привлачна валута.

Нови Споразум о буџетској дисциплини, чије потписивање је на овом самиту ЕУ буквално „гурала“ Ангела Меркел, очигледно, представља корак у овом правцу. Само две земље не желе да се крећу заједно ка срећној будућности. Енглеска, плашећи се негативног ефекта за лондонски Сити. И Република Чешка која се уопште упорно дистанцира од ЕУ и евра. О узроцима и последицама позиције Прага размишља бивши конзул Чешке Републике у Санкт-Петербургу, економиста Владимир Вотапек:

- Наше придруживање Споразуму је велика грешка. Мотиви су чисто политички, тон задаје председник Клаус, који ЕУ назива „кошуљом за лудак“. Узгред речено, ми и сами намеравамо да појачамо буџетску дисциплину, чак и строже него што је то планирано на нивоу савеза. Ипак, данас се ситуација у чешкој економији не може назвати срећном и стабилном. На берзама има пуно великих играча који уколико то пожелеле, могу да сруше слабу чешку круну. Требало би што пре да „се наслонимо“ на јаку платну јединицу. Јасно, не на долар, који се недавно и сам пољуљао. И не на јуан или јен. Авај, не ни на рубљу... Остаје само евро. Нови финансијски регулатори у ЕУ и еврозони донеће му дуг живот.

Да ли је Русија заинтересована за очување европске валуте? „Безусловно!“ сматрају стручњаци. У еврозони су мањи трошкови трансакције који прате односе између Москве и њеног главног трговинског партнера.

(Глас Русије)